

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران
مرکز پژوهش‌ها

بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۳ (ویرایش اول)

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

دی ماه ۱۴۰۲

فرایند ارائه لایحه بودجه ۱۴۰۳

بودجه سال ۱۴۰۳ در دو بخش (مرحله) تقدیم مجلس شورای اسلامی می شود:

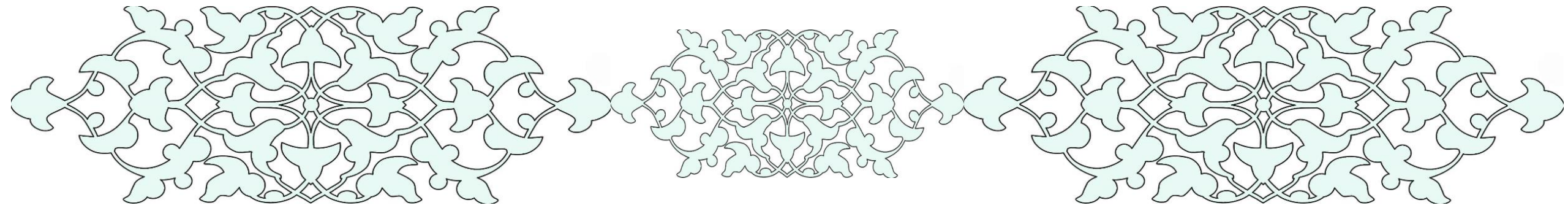
بخش اول) احکام، سقف منابع، سقف واگذاری دارایی های مالی و سرمایه ای، منابع هدفمندی یارانه ها و مفروضات
بخش دوم) جداول تفصیلی (پس از تصویب و ابلاغ بخش اول)

در حال حاضر فقط بخش اول با حداقلی از اطلاعات تقدیم شده است.

اطلاعات درج شده در این بخش اول امکان ارزیابی سیاست های بودجه ای دولت و آثار آن بر اقتصاد ملی را برای عموم مردم و به ویژه فعالان اقتصادی فراهم نمی کند.

نمایندگان اتاق های سه گانه «بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی»، «تعاون» و «اصناف» **در مرحله تدوین لایحه بودجه ۱۴۰۳ به جلسات ستاد تدوین بودجه دعوت نشدند.**

بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۳ از منظر آمار و ارقام کلان

ارقام به هزار میلیارد تومان

تصویر کلان لایحه بودجه ۱۴۰۳

رشد	لایحه ۱۴۰۳		قانون ۱۴۰۲		شرح
	سه‌م	رقم	سه‌م	رقم	
۲۹.۷		۶۴۷۸.۷	-	۴۹۹۴.۷	بودجه کل کشور
۲۰.۹	۴۲ (از بودجه کل کشور)	۲۷۳۷.۱	۴۴ (از بودجه کل کشور)	۲۲۶۳.۴	▪ بودجه عمومی دولت
۱۸.۲	۹۰ (از بودجه عمومی)	۲۴۶۲	۹۲ (از بودجه عمومی)	۲۰۸۲.۳	منابع عمومی
۵۱.۹	۱۰ (از بودجه عمومی)	۲۷۵.۱	۸ (از بودجه عمومی)	۱۸۱.۱	درآمدهای اختصاصی
۲۹.۷	۵۸ (از بودجه کل کشور)	۳۷۴۱.۵	۵۶ (از بودجه کل کشور)	۲۸۸۳.۹	▪ بودجه شرکت‌های دولتی

✓ اطلاعاتی درباره جزئیات مربوط به بودجه شرکت‌های دولتی ارائه نشده است.

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

منابع و مصارف عمومی دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۳

ارقام به هزار میلیارد تومان

رشد نسبت به عملکرد ۱۴۰۲ (درصد)	رشد نسبت به قانون ۱۴۰۲ (درصد)	لایحه ۱۴۰۳		قانون ۱۴۰۲				شرح	
		سهام (درصد)	رقم	عدم تحقق	پیش‌بینی عملکرد	سهام (درصد)	رقم		
۵۷.۷	۴۲.۱۴	۶۱	۱۴۹۸.۳	۱۰۴	۹۵۰ (۹۰ درصد تحقق)	۵۰.۶	۱۰۵۴.۱	درآمدها	منابع عمومی
۲۸.۹	-۱۱.۹۸	۲۶	۶۴۴.۵	۳۰۰	۴۰۰ تا ۵۰۰ (۶۸ درصد تحقق)	۳۵.۲	۷۳۲.۲	واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	
۵۹.۶	۷.۸۰	۱۳	۳۱۹.۱	۹۶	۲۰۰ (۶۷ درصد تحقق)	۱۴.۲	۲۹۶	واگذاری دارایی‌های مالی	
۴۹.۲	۱۸.۲۳	۱۰۰	۲۴۶۲	۵۰۰	۱۶۵۰-۱۵۵۰ (۷۹ درصد تحقق)	۱۰۰	۲۰۸۲.۳	جمع	
۳۸.۷	۲۲.۲۸	۷۳.۳	۱۸۰۳.۷	۱۷۵	۱۳۰۰ (۸۸ درصد تحقق)	۷۰.۸	۱۴۷۵	هزینه‌ها	مصارف عمومی
۵۰.۰	♦	۱۵.۲	۳۷۵	۱۲۵	۲۵۰ (۶۶ درصد تحقق با فرض عدم واریز بخشی از منابع صندوق توسعه ملی)	۱۸.۰	۳۷۵	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	
۱۳.۳	۱۳.۳۲	۱۱.۵	۲۸۳.۳	♦	۲۵۰ (۱۰۰ درصد تحقق)	۱۲.۰	۲۵۰	تملك دارایی‌های مالی	
۳۶.۹	۱۷.۲۴	۱۰۰	۲۴۶۲	۳۰۰	۱۸۰۰ (۸۶ درصد تحقق)	۱۰۰	۲۱۰۰	جمع	

نکات مهم لایحه بودجه ۱۴۰۳

در یک ارزیابی کلی می توان گفت هدف اصلی دولت، تراز کردن منابع و مصارف خود در سال ۱۴۰۳ و مهار تورم بوده و لایحه بودجه ۱۴۰۳، انقباضی بسته شده است.

۱

اتکای بودجه دولت به منابع حاصل از صادرات نفت و گاز کاهش یافته است.

✓ سهم نفت از منابع عمومی دولت از ۳۰ درصد در قانون بودجه ۱۴۰۲ به ۲۴ درصد در لایحه بودجه ۱۴۰۳ کاهش یافته است.

۲

✓ مازاد بر منابع نفتی برآورد شده، در قالب حواله نفت خام و یا میعانات گازی مبلغ ۱۳۶.۸ هزار میلیارد تومان برای تقویت بنیه دفاعی پیش بینی شده است.

مبنای محاسبه درآمدهای نفتی در لایحه بودجه ۱۴۰۳

مقدار صادرات نفت خام و میعانات گازی: **۱ میلیون و ۳۵۰ هزار بشکه** در روز

قیمت هر بشکه نفت: **۶۵ یورو**

مقدار صادرات گاز طبیعی: **۱۱ میلیارد متر مکعب** در سال

فروض محاسبه درآمدهای نفتی - قیمت صادراتی هر متر مکعب گاز طبیعی: **۰.۲۹ یورو**

نرخ ارز تسعیر یورو به ریال: **۳۱۰۰۰ تومن**

سهم صندوق توسعه: **۴۰ درصد**

سهم شرکت نفت / گاز: **۱۴.۵ درصد**

نکات مهم لایحه بودجه ۱۴۰۳

۳ سهم مالیات‌ها در تامین منابع دولت افزایش یافته است.

✓ سهم درآمدهای مالیاتی از منابع عمومی دولت: **۴۵.۵ درصد**

✓ رشد قابل توجهی همه پایه های مالیاتی:

▪ رشد مالیات اشخاص حقوقی: **۵۳.۵ درصد**

▪ رشد مالیات بر درآمدها: **۳۳.۳ درصد**

▪ رشد مالیات بر ثروت: **۳۲.۸ درصد**

▪ رشد مالیات بر کالاها و خدمات: **۵۴.۵ درصد**

در لایحه بودجه هیچ گونه تخفیفی نسبت به نرخ ۲۵ درصدی مالیات عملکرد سال ۱۴۰۲ اشخاص حقوقی، در نظر گرفته نشده است.

نکات مهم لایحه بودجه ۱۴۰۳

دولت قصد تأمین مالی از محل اوراق را همچون سنوات گذشته ندارد.

✓ وابستگی منابع عمومی به فروش انواع اوراق مالی و اسلامی: **۱۰.۳ درصد**

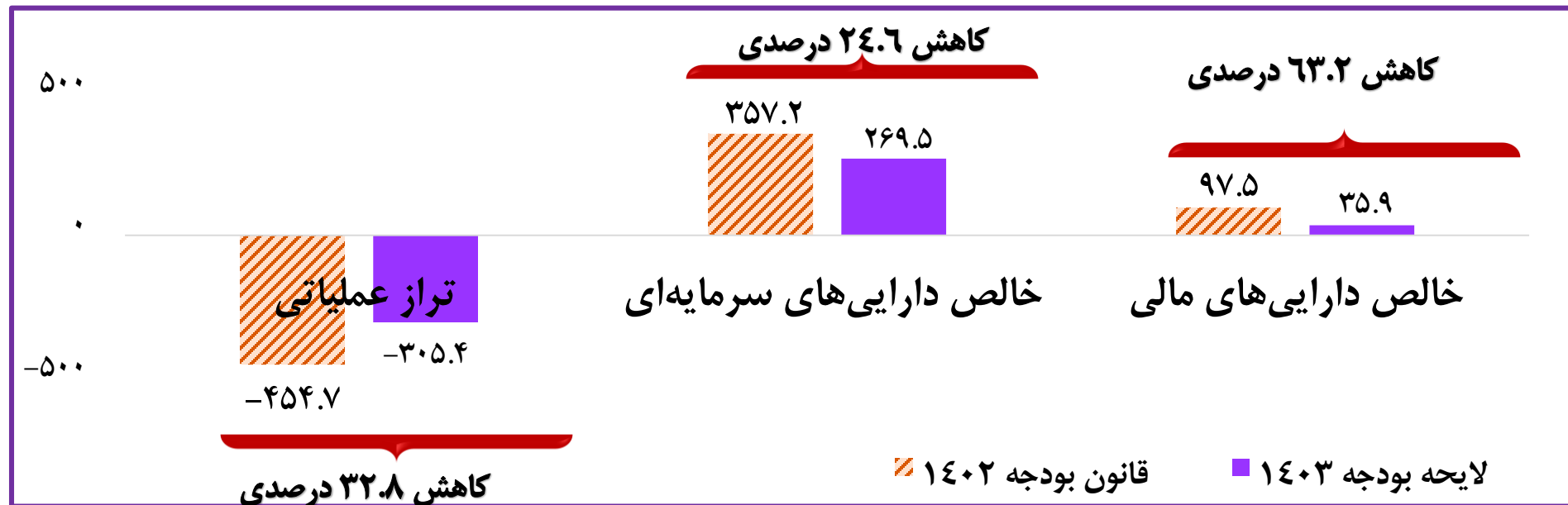
۴

کاهش کسری تراز عملیاتی در مرحله تهیه و تنظیم بودجه، حاکی از این واقعیت است که دولت سعی

دارد هزینه‌های خود را مدیریت کند. اما این مدیریت به قیمت فشار مضاعف به خانوارها و بنگاه‌ها

۵

است.

جمع بندی کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۳

لایحه بودجه ۱۴۰۳ مبهم است و تصویر روشنی از سیاست های اقتصادی دولت برای سال ۱۴۰۳ را به فعالان اقتصادی نمی دهد.

لایحه بودجه ۱۴۰۳ فشار مضاعفی بر بخش مولد اقتصاد کشور تحمیل خواهد کرد:

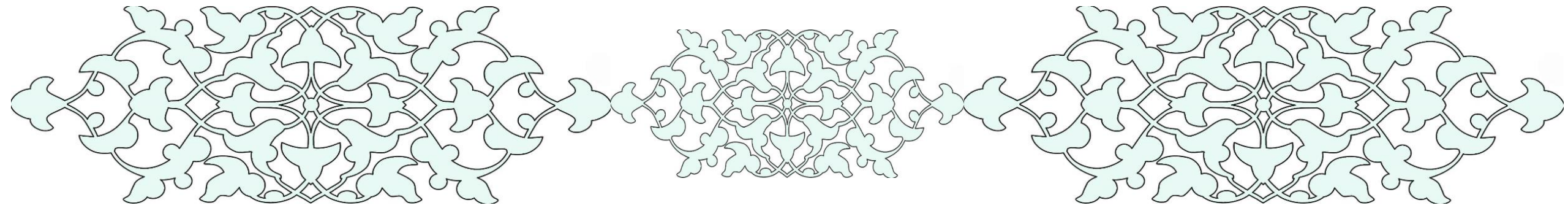
▪ مالیات های بخش تولید و خانوارها در شرایط رکود تورمی افزایش پیدا کرده است که آثار رکودی بیشتر را به همراه خواهد داشت.

▪ چنانچه همانند سال ۱۴۰۲ دولت سیاست پولی سختگیرانه را درپیش گیرد و از طرف دیگر بخش مهمی از منابع بانکی را به خود اختصاص دهد، منابع کافی و به موقع برای تامین سرمایه در گردش و سرمایه گذاری جدید برای بخش خصوصی در دسترس نخواهد بود.

ظرفیت های ایجاد رشد اقتصادی در کشور در اثر محدودیت های خارجی و عدم وجود منابع لازم برای سرمایه گذاری جدید محدود است و اراده ای برای تغییر ساختار دولت و متناسب سازی آن در حد منابع در دسترس نیز وجود ندارد. در چنین شرایطی بودجه کارکردهای اقتصادی مثبت نخواهد داشت.

سیاست‌های مهم لایحه بودجه ۱۴۰۳ از نگاه بخش خصوصی

افزایش نرخ تعرفه خدمات دولتی

بند (پ) تبصره ۳

به دولت اجازه داده می‌شود تعرفه خدمات دولتی دستگاه‌های اجرایی را به پیشنهاد دستگاه‌های ذیربط و تأیید سازمان برنامه و بودجه کشور متناسب‌سازی نماید.

آثار و پیامدها

- به منزله افزایش قیمت خدمات دستگاه‌های مربوطه و ایجاد بار هزینه‌ای غیرقابل پیش‌بینی برای خانوارها و بنگاه‌های اقتصادی است.
- مدیریت هزینه دستگاه‌های اجرایی را تضعیف خواهد شد.

بند (پ) تبصره (۳)، حذف شود.

پیشنهاد

عدم استرداد مالیات و عوارض ارزش افزوده کالاهای نفتی

بند (الف) تبصره ۶

مالیات و عوارض موضوع کالاهای بند «الف» ماده (۲۶) قانون مالیات بر ارزش افزوده، به عنوان جزئی از قیمت تمام شده این کالاها منظور می شود و قابل استرداد نمی باشد.

- این بند با عدم استرداد مالیات و عوارض گاز طبیعی و گاز مایع خوراک به شرکت‌های پتروشیمی، سالانه بیش از ۲۱۹ میلیون دلار به تولیدکنندگان محصولات پتروشیمی به ویژه تولیدکنندگان متانول تحمیل خواهد کرد و حاشیه سود برخی از شرکت‌های پتروشیمی را از بین خواهد برد.
 - طرح‌های مختلفی که بر اساس خوراک گاز طبیعی و گاز مایع برنامه‌ریزی شده‌اند (به ویژه طرح‌های تأمین پروپیلن کشور)، با افزایش ۱۵ درصدی هزینه خوراک خود از اجرای طرح منصرف خواهند شد.
 - موضوع خوراک نسبت به سرمایه و فناوری، مزیت نسبی کشور است. در شرایطی که رقاباتی همچون ایالات متحده و عربستان در کنار دسترسی به خوراک ارزان، از مزیت دسترسی به فناوری و سرمایه نیز برخوردارند، نباید تنها مزیت نسبی کشور در توسعه صنعت پتروشیمی را به راحتی به مخاطره انداخت.
- بند (الف) تبصره (۶)، حذف شود.

آثار و پیامدها

پیشنهاد

بند (ب) تبصره ۶

عبارت ده درصد (10%) موضوع تبصره (۷) ماده (۱۰۵) و تبصره ماده (۱۳۱) قانون مالیات‌های مستقیم به چهل درصد (40%) تغییر می‌کند.

- افراد کمتری مشمول تخفیف مالیاتی این بند شوند.
- نیاز بنگاه‌ها برای تامین مالی از بانکها که خود درگیر کمبود منابع هستند، افزایش می‌یابد و به این ترتیب افزایش نرخ تامین مالی و در نتیجه افزایش قیمت تمام شده بنگاه‌ها رقم می‌خورد (افزایش تورم)
- این بند باعث تخلیه بنیه مالی بنگاه‌ها و شناسایی و توزیع سود موهومی توسط شرکت می‌شود که دولت از آن مالیات می‌گیرد.

آثار و پیامدها

پیشنهاد

بند (ب) تبصره (۶) حذف شود.

دسترس‌ی سازمان امور مالیاتی به حساب مودیان و توقیف و برداشت از حساب بدهکاران مالیاتی

بند (ث) تبصره ۶

به منظور جلوگیری از فرار مالیاتی و وصول به‌موقع درآمدهای مالیاتی، بانک مرکزی ج.ا.مکلف است ضمن ایجاد دسترسی برای سازمان امور مالیاتی کشور به سامانه‌های موجود از جمله (سیاق و سرآمد) و حسب درخواست سازمان امور مالیاتی کشور، نسبت به توقیف و برداشت از حساب یا حساب‌های بدهکاران مالیاتی به صورت سیستمی و برخط بر اساس سامانه‌های موجود اقدام نموده و وجوه مربوط را به حساب سازمان امور مالیاتی کشور واریز نماید.

مفاد این بند، بر خلاف منافع ملی و مصالح کشور است و به شدت دید بخشی (وصول درآمدهای مالیاتی) دارد. چرا که حساب بنگاه اقتصادی که در حال حاضر به سبب شرایط بد اقتصادی، مجبور به نسبه‌فروشی است و عملاً اصل پول را با وقفه‌های زمانی وصول می‌کند و نیز به دلیل پایین آمدن قدرت خرید مصرف‌کنندگان، فروشش کاهش یافته است، قبل از پرداخت هر دین دیگری از جمله پرداخت حقوق و دستمزد نیروی کار، پرداخت به طلبکاران بابت خرید مواد اولیه و پرداخت بابت اقساط وام بانکی، به نفع سازمان امور مالیاتی توقیف خواهد شد. در واقع، **دولت حاضر است فعالیت‌های اقتصادی را متوقف کند تا بدهی خود را وصول نماید.**

دسترس‌ی سازمان امور مالیاتی به حسابهای سیاق و سرآمد دارای قانون دائمی است و لذا ضرورتی به تصویب این بند در لایحه بودجه نیست.

بند (ث) تبصره (۶)، حذف گردد.

آثار و پیامدها

پیشنهاد

بند (ج) تبصره ۶

در صورتی که جمع مبلغ و دفعات واریز به حسابهای غیر تجاری هر شخص حقیقی در هر ماه، از جمع مبلغ و دفعات واریزی که تا پایان اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۳ توسط شورای پول و اعتبار تعیین می شود، بیشتر باشد، اثبات درآمدی نبودن تراکنشها و ارائه اسناد و مدارک به عهده صاحب حساب می باشد. منظور از حساب غیر تجاری، حسابی است که نزد سازمان امور مالیاتی کشور به عنوان حساب مرتبط با فعالیت مؤدی ثبت نشده باشد.

بند (ج) تبصره ۶ به شرح ذیل اصلاح شود:

در صورتی که جمع مبلغ و دفعات واریز به حسابهای غیر تجاری هر شخص حقیقی در هر ماه، از جمع مبلغ و دفعات واریزی که تا پایان اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۳ توسط شورای پول و اعتبار تعیین می شود، بیشتر باشد، اثبات درآمدی نبودن تراکنشها و ارائه اسناد و مدارک به عهده **صاحب حساب سازمان امور مالیاتی کشور** می باشد. منظور از حساب غیر تجاری، حسابی است که نزد سازمان امور مالیاتی کشور به عنوان حساب مرتبط با فعالیت مؤدی ثبت نشده باشد.

افزایش یک واحد درصدی (۱٪) نرخ مالیات بر ارزش افزوده

بند (س) تبصره ۶

در سال ۱۴۰۳ نرخ مالیات بر ارزش افزوده موضوع ماده (۷) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰ به میزان یک واحد درصد (۱٪) افزایش یابد. متناسب سازی حقوق بازنشستگان لشگری و کشوری و والدین معظم شهدا در سقف منابع حاصل از این بند انجام می شود.

▪ در شرایط فعلی اقتصاد کشور (رکود تورمی مزمن، تشدید کاهش قدرت خرید خانوار، تعمیق فقر و نابرابری)، افزایش نرخ مالیات بر ارزش افزوده که مالیات تنازلی است وضع فعلی را بدتر کرده و منجر به تشدید رکود تورمی و نابرابری موجود خواهد کرد.

▪ به دلیل عدم استرداد مالیات بر خرید نهاده‌ها، قیمت تمام شده کالاها، اعم از معاف و غیرمعاف در نهایت افزایش خواهد یافت و دهک‌های پایین، نسبت بالاتری از درآمدشان را به دلیل این مالیات از دست خواهند داد و بار مالیاتی بالاتری به طبقات آسیب‌پذیر و دهک‌های درآمدی پایین تحمیل خواهد شد.

آثار و پیامدها

بند (س) تبصره (۶)، حذف شود.

پیشنهاد

بند (ث) تبصره ۸

خرید تضمینی گندم توسط شرکت مباشر دولتی در سال ۱۴۰۳ صرفاً در سقف مصارف یارانه‌ای نان صورت می‌گیرد. هرگونه فروش آرد یارانه‌ای برای سایر مصارف ممنوع بوده و این گروه از مصرف‌کنندگان باید نسبت به خرید گندم مورد نیاز خود به قیمت تضمینی با اولویت سازوکار کشت قراردادی از کشاورزان اقدام نمایند. آیین‌نامه اجرایی این بند با پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت جهاد کشاورزی حداکثر تا پایان فروردین به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

آثار و پیامدها

با توجه به عدم امکان تأمین نیاز گندم از داخل، ضرورت سازوکار **واردات** مورد توجه قرار گیرد.

خرید تضمینی گندم توسط شرکت مباشر دولتی در سال ۱۴۰۳ صرفاً در سقف مصارف یارانه‌ای نان صورت می‌گیرد. هرگونه فروش آرد یارانه‌ای برای سایر مصارف ممنوع بوده و این گروه از مصرف‌کنندگان باید نسبت به خرید گندم مورد نیاز خود به قیمت تضمینی با اولویت سازوکار کشت قراردادی از کشاورزان و **کسری آن از طریق واردات** اقدام نمایند. آیین‌نامه اجرایی این بند با پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارت جهاد کشاورزی و **وزارت صنعت، معدن و تجارت** حداکثر تا پایان فروردین به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

پیشنهاد اصلاحی

تسویه بخشی از بدهی‌های مربوط به طرح‌های شبکه انتقال و توزیع برق

بند (الف) تبصره ۶

به دولت اجازه داده میشود مابه التفاوت قیمت تکلیفی و قیمت تمام شده فروش هر مترمکعب آب، دفع فاضلاب را (پس از تأیید سازمان حسابرسی به عنوان بازرس قانونی) با بدهی طرح‌های تملک داراییهای سرمایه ای به بهره برداری رسیده شرکتهای زیرمجموعه وزارت نیرو موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی از محل ردیف درآمدی و ردیف هزینه‌های ذیربط در جدول شماره (۹) به صورت جمعی - خرجی تسویه کند. شرکتهای دولتی ذیربط مکلفاند تسویه حساب را در صورت های مالی خود اعمال کنند. سرمایه شرکتهای مذکور معادل بدهی تسویه شده ناشی از اجرای این حکم افزایش می‌یابد.

به منظور تسویه بخشی از بدهی‌های مربوط به طرح‌های شبکه انتقال و توزیع برق از این محل

به دولت اجازه داده می‌شود ما به التفاوت قیمت تکلیفی و قیمت تمام شده فروش هر متر مکعب آب، دفع فاضلاب و هر **کیلووات ساعت برق** را (پس از تأیید سازمان حسابرسی به عنوان بازرس قانونی) با بدهی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به بهره برداری رسیده شرکتهای زیر مجموعه وزارت نیرو موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی از محل ردیف درآمدی و ردیف هزینه‌ای ذیربط در جدول شماره (۹) به صورت جمعی - خرجی تسویه کند. شرکتهای دولتی ذیربط مکلفند تسویه حساب را در صورت‌های مالی خود اعمال کنند. سرمایه شرکتهای مذکور معادل بدهی تسویه شده ناشی از اجرای این حکم افزایش می‌یابد.

پیشنهاد اصلاحی

کاهش نرخ حقوق گمرکی کلیه ماشین آلات و تجهیزات از ۴ درصد به ۲ درصد

جز (۱) بند (الف) تبصره ۹

حقوق گمرکی کلیه ماشین آلات و تجهیزات (با رعایت ماده (۳) قانون جهش تولید دانش بنیان مصوب ۱۴۰۱)، قطعات، مواد اولیه و واسطه‌ای تولیدی را به دو درصد (۲٪) کاهش دهد.

- کاهش ۲ واحد درصدی حقوق گمرکی واردات ماشین آلات و مواد اولیه خطوط تولید به معنای **افزایش ۱ واحد درصدی حقوق گمرکی اقلام فوق نسبت به سال ۱۴۰۲ است.**
- نقدینگی مورد نیاز بخش‌های تولیدی به واسطه **جهش‌های ارزی مکرر و شرایط تورمی اقتصاد کشور**، برای ثبت سفارش مواد اولیه و ماشین آلات مورد نیاز خطوط تولید و جبران استهلاک و سرمایه‌گذاری‌های جدید نسبت به قبل از سال ۱۳۹۷ دهها برابر شده است.

آثار و پیامدها

اولویت اول: کلیه ماشین آلات و تجهیزات (با رعایت ماده (۳) قانون جهش تولید دانش بنیان مصوب ۱۴۰۱)، قطعات، مواد اولیه و واسطه‌ای تولیدی در سال ۱۴۰۳ **از پرداخت حقوق گمرکی را معاف هستند.**

**پیشنهاد
اصلاحی**

اولویت دوم: حقوق گمرکی کلیه ماشین آلات و تجهیزات (با رعایت ماده (۳) قانون جهش تولید دانش بنیان مصوب ۱۴۰۱)، قطعات، مواد اولیه و واسطه‌ای تولیدی را به **یک (۱) درصد کاهش دهد.**

کاهش حقوق گمرکی و مالیات بر ارزش افزوده واردات کالاهای اساسی و دارو

جز (۲) بند (الف) تبصره ۹

حقوق گمرکی و مالیات ارزش افزوده واردات کالاهای اساسی، دارو، ملزومات مصرفی پزشکی و شیرخشک مخصوص اطفال را به یک درصد (۱٪) درصد کاهش دهد.

فهرست کد تعرفه‌های موضوع این بند یک ماه پس از ابلاغ قانون و بر اساس پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی و بهداشت و درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

اولویت اول: حقوق گمرکی و مالیات ارزش افزوده واردات کالاهای اساسی، انواع دارو و مواد اولیه آن،

ملزومات مصرفی پزشکی و شیرخشک مخصوص اطفال را به **صفر (۰) درصد کاهش دهد.**

اولویت دوم: حقوق گمرکی و مالیات ارزش افزوده واردات کالاهای اساسی، انواع دارو و مواد اولیه آن،

ملزومات مصرفی پزشکی و شیرخشک مخصوص اطفال را به یک (۱) درصد کاهش دهد.

مستثنی کردن صادرات فرش و صنایع دستی از پیمان سپاری ارزی

- **صادرات فرش و صنایع دستی** اساساً **اعتباری** است به آن معنا که پس از فروشِ فرش صادراتی در خارج از کشور، امکان بازگشت ارز به چرخه اقتصاد کشور وجود دارد.
- درباره برخی کشورها مانند **عراق** و **افغانستان** بخشی از صادرات به طور سنتی با ریال انجام می شده است. درباره این دو کشور بخشی از صادرات هم به صورت **اعتباری (نسیه)** انجام می شود و هر وقت کالا در آن کشور فروش رفت پول به حساب صادر کننده واریز می شود.

بند (ک) تبصره ۹ قانون بودجه ۱۴۰۲ در لایحه تنفیذ شود:

اخذ هرگونه تعرفه و عوارض صادراتی و الزام به پیمان‌سپاری ارزی در خصوص صادرات صنایع دستی بجز میزان ارزش مواد اولیه مصرف شده **ممنوع است**. این حکم نافی تعهد صادرکنندگان موضوع تبصره (۶) ماده (۱۲) قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۰/۱۱/۱۴۰۰ نیست. همچنین صادرکنندگان ملزم به رعایت ضوابط و مقررات بانک مرکزی می‌باشند.

پیشنهاد الحاقی

مستثنی کردن صادرات محصولات کشاورزی و باغی، فرش و صنایع دستی و خدمات فنی و مهندسی، از پیمان سپاری ارزی

- **صادرات فرش و صنایع دستی** اساساً **اعتباری** است و پس از فروشِ فرش صادراتی در خارج از کشور، امکان بازگشت ارز به چرخه اقتصاد کشور وجود دارد.
- پیمان سپاری ارزی در حوزه **محصولات کشاورزی و باغی** علاوه بر کاهش صادرات این محصولات و **از دست دادن بازارهای صادراتی کشور** اصولاً موجب خروج صادر کنندگان رسمی و قدیمی و شناسنامه دار شده است.
- اجرای قراردادهای **خدمات فنی و مهندسی**، اغلب ۳ تا ۴ ساله است و لذا در زمان محدود به یک سال امکان بازگشت ارز به چرخه اقتصاد کشور در این صنعت وجود ندارد.

بندی به شرح ذیل به تبصره (۶)، الحاق شود:

ارز حاصل از صادرات محصولات "کشاورزی و باغی"، "فرش و صنایع دستی"، "خدمات فنی و مهندسی" و "محصولات دانش بنیان" از پیمان سپاری ارزی **مستثنی هستند**. بانک مرکزی موظف است سازوکارهای لازم را برای تضمین ورود ارزهای کلیه صادر کنندگان به چرخه اقتصادی کشور، متناسب با سیاست ارزی و سیاست تجاری کشور، طراحی و اجرا کند.

پیشنهاد الحاقی

کاهش نرخ مالیات بر درآمد شرکتها

بر اساس بند (م) تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۲، مقرر گردید در راستای سیاست‌های حمایت از تولید، نرخ مالیات موضوع ماده (۱۰۵) قانون مالیات‌های مستقیم اشخاص حقوقی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه‌های ذی‌ربط در فعالیت‌های تولیدی در سال ۱۴۰۱ معادل هفت واحد درصد کاهش یابد. این بند در لایحه الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۳)، نیز مورد تاکید قرار گرفته است اما با توجه به اینکه مشخص نیست این لایحه چه زمانی به تصویب برسد و با در نظر گرفتن حجم لایحه مزبور و فرصت زمانی اندک مجلس پس از تصویب بودجه و برگزاری انتخابات آتی مجلس شورای اسلامی، به نظر می‌رسد طبق قوانین موجود نرخ مالیات موضوع ماده (۱۰۵) به ۲۵ درصد سابق، باز خواهد گشت.

بند (م) تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۲ در لایحه تنفیذ شود:

در راستای سیاست‌های حمایت از تولید، نرخ مالیات موضوع ماده (۱۰۵) قانون مالیات‌های مستقیم اشخاص حقوقی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه‌های ذی‌ربط در فعالیت‌های تولیدی در سال ۱۴۰۲ معادل هفت واحد درصد کاهش می‌یابد. این بخشودگی علاوه بر سایر معافیت‌ها و بخشودگی‌ها و مشوق‌های قانونی اشخاص مذکور می‌باشد.

پیشنهاد الحاقی

لغوم دریافت حق الثبت اضافی جهت تنظیم اسناد رهنی اخذ تسهیلات از بانکها

▪ **اخذ نیم درصد حق الثبت اضافی در سال های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲:** اصولاً این امر موجب تحمیل هزینه غیر قابل توجیه و غیر متعارف به کلیه فعالان اقتصادی اعم از شرکت ها و واحدهای تولیدی و صنعتی و خدماتی جهت تنظیم اسناد رهنی اخذ تسهیلات از بانکها گردیده است.

متن زیر به تبصره ۶ لایحه بودجه ۱۴۰۳ الحاق شود:

حق ثبت اسناد رهنی و وثیقه که توسط واحد ها و شرکت های دانش بنیان و تولیدی و خدماتی دارای کارت بازرگانی و یا پروانه بهره برداری از وزارت صنعت و معدن و تجارت و وزارت جهاد کشاورزی و وزارت تعاون کار و امور اجتماعی و یا پروانه کسب از اتحادیه های صنفی و سایر مراجع ذیصلاح جهت اخذ تسهیلات از بانکها و موسسات اعتباری مجاز کشور تنظیم می گردد معادل نصف تعرفه ثبت موضوع ماده ۱۲۳ اصلاحی ماده ۲ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴/۰۸/۱۵ می باشد.

پیشنهاد الحاقی

باز پرداخت مطالبات بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری در تولید و توسعه شبکه برق

شناسایی ۳۰ هزار میلیارد تومان افزایش درآمد از محل اجرای ماده (۳) قانون مانع‌زدایی و تخصیص آن بابت مطالبات بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری در تولید و توسعه شبکه برق

متن زیر به تبصره ۷ لایحه بودجه ۱۴۰۳ الحاق شود:

وزارت نیرو موظف است منابع حاصل از اصلاح بهای فروش برق مشترکین موضوع ماده (۳) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق را در سقف سیصد هزار میلیارد ریال پس از واریز به حساب خزانه بصورت ماهانه و متناسب با وصول درآمد به صورت کامل تا سقف یکصد و پنجاه هزار میلیارد ریال بابت مطالبات بخش غیردولتی، تا سقف یکصد و پنجاه هزار میلیارد ریال بابت طرح‌های نیمه تمام نیروگاهی حرارتی و توسعه و بازسازی و نوسازی شبکه برق‌رسانی به اولویت شبکه برق‌رسانی به شهرک‌های صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی تخصیص می‌یابد.

وزارت نیرو مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر سه‌ماه یک بار به کمیسیون‌های انرژی، اقتصادی و صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

پیشنهاد الحاقی

حمایت از اجرای طرح‌های بهینه‌سازی انرژی

در نظر گرفتن مشوق مالیاتی برای طرح‌های بهینه‌سازی

متن زیر به تبصره ۷ لایحه بودجه ۱۴۰۳ الحاق شود:

هزینه انجام اقدامات بهینه‌سازی مصرف انرژی که از طریق شرکت‌های خدمات انرژی در بخش‌های مختلف اقتصادی کشور نظیر بخش‌های صنعتی، تجاری و عمومی انجام شده و حسب مورد به تأیید وزارتخانه‌های نفت و نیرو برسد به عنوان **هزینه قابل قبول مالیاتی**، منظور می‌شود. آیین نامه اجرایی این ماده ظرف مدت دو ماه توسط وزارت نیرو، وزارت نفت، وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه تهیه شده و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

پیشنهاد الحاقی

به موجب ماده ۱۴ قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق و ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید، دولت موظف است منابع مالی مورد نیاز خرید تضمینی برق را از محل ارزش سوخت صرفه‌جویی شده تامین و اعتبارات لازم را در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید. با توجه به مقدار سوخت صرفه‌جویی شده در نیروگاه‌های تجدیدپذیر در سال ۱۴۰۲ و پیش‌بینی این میزان سوخت صرفه‌جویی در سال ۱۴۰۳ بر اساس قراردادهای منعقد شده (۷,۰۰۰ مگاوات نیروگاه خورشیدی)، ارزش این میزان سوخت صرفه‌جویی شده یکصد هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شود.

متن زیر به تبصره ۷ لایحه بودجه ۱۴۰۳ الحاق شود:

وزارت نفت از طریق شرکت‌های تابعه مکلف است تا سقف یکصد هزار میلیارد (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از مبلغ در نظر گرفته شده برای **حساب بهینه‌سازی انرژی را بابت بازپرداخت قراردادهای سرمایه‌گذاران دارای قرارداد خرید تضمینی برق تجدیدپذیر** که تعهدات آنها در چهارچوب ماده (۶۱) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی و ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ایجاد شده است، از طریق صدور حواله فراورده صادراتی و یا فروش داخلی گاز طبیعی با قابلیت خرید توسط صنایع مصرف‌کننده بر اساس ساز و کار پیش‌بینی شده در ماده (۱۴) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق و آئین‌نامه اجرایی آن اقدام نماید.

پیشنهاد الحاقی

حمایت از واحدهای تولیدی مستقر در شهرک‌های صنعتی کشور

■ یکی از ابزارهای مهم افزایش سهم بخش خصوصی در تولید ملی، **سازمان‌دهی و حمایت از بنگاه‌های کوچک و متوسط** است که در حال حاضر حدود **۶۰٪** آنها در شهرک‌های صنعتی کشور **فعال** هستند.

■ واحدهای اقتصادی واقع در شهرک‌های صنعتی به‌هیچ‌عنوان **توان مالی ایجاد، ترمیم و بازسازی تأسیسات زیربنایی و به‌روزرسانی زیرساخت‌های اصلی را ندارند** و این امر موجبات فرسودگی و تخریب تأسیسات زیر بنایی و خیابان‌های شهرک‌ها را موجب شده است.

بندی به شرح ذیل به تبصره (۶)، الحاق شود:

پیشنهاد الحاقی

یک درصد از مالیات بر ارزش افزوده کالاهای تولید شهرک‌های صنعتی به بازسازی، نوسازی و نگهداری زیرساخت‌های شهرک‌های صنعتی در ردیف مستقلی در بخش مصارف اختصاص یابد.

حمایت از تعمیر، تجهیز و توسعه خطوط انتقال NGL

شرکت پتروشیمی بندر امام و برخی دیگر از شرکتهای پتروشیمی، برای نگهداری و تعمیرات و اورهال تجهیزات انتقال خوراک هزینه های قابل توجهی انجام میدهند که این هزینه های زیر ساختی و زیربنایی بر عهده مصرف کنندگان نیست. تکلیف امور زیربنایی و منابع آن نیز در ماده ۱۳ قانون اصلاح قانون نفت مصوب ۱۳۹۰/۴/۲۱ پیش بینی شده است:

"به منظور تأمین منابع امور زیربنایی کشور، درصدی از درآمدهای حاصل از صادرات نفت خام، میعانات گازی و گاز طبیعی پس از کسر ارزش گاز وارداتی تخصیص می یابد. میزان درصد و چگونگی استفاده از درآمدهای حاصله مذکور طبق قوانین برنامه و بودجه سالانه کل کشور تعیین می شود."

بند زیر به تبصره ۷، الحاق شود:

وزارت نفت از طریق شرکت های دولتی تابعه ذی ربط، مکلف است هزینه تعمیرات، تجهیزات و توسعه خطوط انتقال ان جی ال را از بهای ان جی ال تحویلی به شرکت های پتروشیمی، بر اساس دستورالعملی که در این وزارتخانه به تصویب خواهد رسید، کسر نماید.

پیشنهاد الحاقی

تسویه مطالبات شرکتهای پتروشیمی تولید کننده اوره از دولت

با توجه به افزایش‌های چند برابری قیمت نهاده‌های تولید (نظیر گاز طبیعی خوراک و ...) و همچنین رشد قابل توجه

قیمت کود شیمیایی اوره در بازارهای داخلی، **مطالبات ریالی سنواتی تسویه نشده شرکتهای پتروشیمی تولید**

کننده اوره از سوی دولت، مشکلات قابل توجه‌ای را برای شرکتهای ایجاد کرده است:

- گردش نقدینگی و ساختار مالی شرکت‌ها را متأثر ساخته است.
- حقوق صاحبان سهام این شرکتها را تحت تأثیر قرار داده است.

لذا ضروریست برای تسویه مطالبات مذکور راهکار مناسبی در قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور پیش بینی گردد.

بند زیر به تبصره ۷، الحاق شود:

به منظور اجرای مفاد جزء ۴ بند الف ماده ۱ قانون تنظیم مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳/۱۲/۱۳۹۳ و تسویه مطالبات سنواتی شرکتهای پتروشیمی تولید کننده اوره از دولت و در صورت درخواست شرکتهای مذکور، دولت مکلف است از طریق سازمان خصوصی سازی تا سقف چهارصد هزار میلیارد ریال (۴۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) از بدهی قطعی شده خود به شرکتهای پتروشیمی تولید کننده اوره را پس از حسابرسی از محل واگذاری داراییهای قابل فروش دولتی تسویه نماید. آئین نامه اجرایی این بند توسط وزارت امور اقتصادی و دارائی ظرف تهیه و حداکثر ۲ ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد.

پیشنهاد الحاقی

تعیین میزان مالیات طرح های مسکن مهر و جهش تولید مسکن

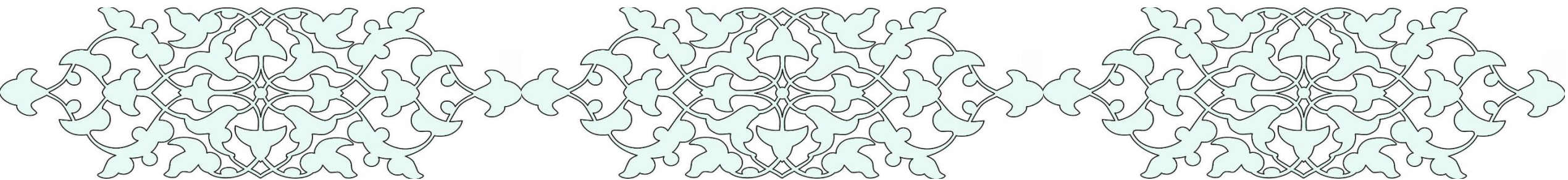
بند (الف) تبصره ۱۱ قانون بودجه در سال ۱۴۰۲ در خصوص تعیین میزان مالیات طرح های مسکن مهر و جهش تولید مسکن بوده است، با توجه به عنوان شدن شرط «سه جانبه نبودن» و به تفاسیر متفاوتی که از این شرط توسط سازمان امور مالیاتی شده است؛ این حمایت در عمل موثر واقع نشده است.

بند (الف) تبصره ۱۱ قانون بودجه ۱۴۰۲ در لایحه بودجه ۱۴۰۳ با اصلاحی به شرح ذیل، تنفیذ شود:

میزان مالیات طرح پروژه های مسکن مهر بابت هر واحد مسکن مهر و واحدهای احدائی موضوع قانون جهش تولید مسکن (شامل ساخت، آماده سازی، محوطه سازی، زیربنایی و روبنایی) برای سالهای ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۲ در طرح پروژه های ~~تفاهم نامه سه جانبه~~ با سازندگان، تعاونی ها و پیمانکاران فرعی طرف قرارداد با آنها با هر نوع قرارداد با معرفی وزارت راه و شهرسازی معادل سه میلیون ریال (۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال) برای هر واحد تعیین می گردد و هیچگونه مالیات دیگری به غیر از مالیات ارزش افزوده بابت خرید مصالح به این طرح (پروژه) ها تعلق نمی گیرد، سازمان امور مالیاتی کشور موظف به صدور مفاصاحساب مالیاتی پس از دریافت این مالیات است.

پیشنهاد الحاقی

با شکر از توجه شما

